

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 eor. — Pe trei luni 8 eor.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole republicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după învoială

Abonamentele și inserțiile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Salutul celor mici

scris de **Andrieu Bârsan** și declamat cu sentiment și pricepere surprinzătoare de copilă Veruca Bohățel în fața viteazului general **Moșoiu** în piața Sibiului.

Bine-ați venit pe-a noastră plaiuri
Ostași ai mândrei Românie
Până la noi sosit-a vestea
De-a voastre dalbe vitejii.

Purtați de dragostea de țară
De glasul sângelui chemați,
Ca vulturii, în sbor trecut-ați
Înalte piscuri de Carpați!

Dar piedeci mari v'au stat în cale,
Pornit-au valuri de nevoi,
Și mulți, ah mulți din șirul vostru
Murit-au moarte de eroi.

Ci nu v'a spăimântat năvala
De grele oști împărătești,
Voi le-ați oprit cu pieptul vostru
Pe la Oituz și Mărășești.

Si-acum când iară una suntem,
Acei ce ne simțim Români
Noi vă ieșim cu drag în cale
Cu fala 'n piept, cu flori în mâni.

Un singur glas ne împreună
Pe toți ai Daciei moșteni:
Trăiască Românie Mare!
Trăiască bravii ei oșteni!

Batalionul „Avram Iancu“ în Sibiu

Aseară la orele 10½, au intrat în gara Sibiului vitejii nepoți ai Craiului munților apuseni, **Avram Iancu**. Sunt toți Români ardeleni, adevărații eroi ai neamului, cari au înțeles și au ascultat chemarea și porunca sfântă a sângelui. Disprețuitori de moarte, au biruit toate stăvile ridicate cu rafinare diavolească de urșișii opresori, și ajunși pe pământul sfânt al *României libere* s'au înșiruit în falnica și glorioasă armată a *marelui Rege Ferdinand*, dând viață renumitului „*Regimental Avram Iancu*“.

Ei au fost aceia cari în luptele dela *Focșani*, *Mărăști* și *Mărășești* au izbit cu oimplită mână în otelele teutone bagând groază nemai pomenită în trușaul general Makensen, care aruncă desănădădit cu puterea mitralierelor, divizii pesto divizii în prăpastia săpăta de vitejia românească. Acești pui de lei, cari cu trupurile lor au oprit roata sorții și au vrăjii norocul răboiului pe seama neamurilor luminate, luptătoare pentru dreptate și libertate, au sosit în Sibiu, s'au întors cu aureola de izbăvitori în Ardealul nostru.

La gară i-au primit *Generalisimul Moșoiu* cel mai viteaz fiu al Ardealului, cu statul său major; șeful apărării și siguranței publice distinsul politician *Dr. Șt. C. Pop*, cu mare suită, *Legiunea română*, reuniunea meseriașilor români în frunte cu președintele *V. Tordașianu*, și imens public. Corul meseriașilor a cântat „*Imnul Regal*“, „*Deșteaptă-te române*“.

Starea noastră culturală

Treapia de cultură la care a ajuns un anumit popor, se poate judeca din mai multe puncte de vedere. Unii judecă starea culturală din mulțimea publicațiilor de tot felul, ce apar într'un anumit timp. — E greșit însă a lua de bază bunăoară presa și publicațiile periodice, cari însăși pot ajuta într'un chip foarte fecund la sporirea bunului intelectual și moral, adecă cultural al unui popor; o iconă clară însă la nici un caz nu ne pot da, căci reprezintă doar cele mai multe dintre ele anumite scopuri de propagandă, anumite grupări, de cele mai multe ori politice. Tot așa și produsele literare, deși un criteriu cu mult mai obiectiv și just, ne pot arăta gradul de cultură cel mult a unei părți minime din popor: a publicului cititor.

Geniile! Sânt scântei dumnezeiești prea adesea necitite de contemporani. Poate cel mai genial popor al lumii, Italianii, stau față de celelalte popoare mari la un nivel cultural nu tocmai superior. Tot ei au relativ și cele mai multe școli superioare; prin urmare nici geniile, nici universitățile și academiile, nici chiar numărul școlilor secundare, cari de cele mai multe ori ajută, dacă sânt prea numeroase, la sporirea unui număr prea mare de proletari intelectuali, nu ne pot lămurii într'un chip fidel despre starea culturală a respectivului popor.

Și dacă am lua pe rând toate instituțiile culturale și le-am analiza vom afla, că aproape toate favorizează numai mai mult sau mai puțin răspândirea în cercuri mai largi sau mai restrânse, unele într'un chip mai norocos, altele mai puțin a culturii, dar ele însăși prin felul lor de a munci, prin produsele sau prin numărul lor nu ne pot încredința despre starea culturală a unui popor. Ba ce e chiar mai mult, unele dintre ele supuse unei critici juste, deși întemeiate și spornice în numele culturii, sânt azi cu drept cuvânt instituții foarte păguboare, anticulturale: bunăoară cinematografele și în general aproape tot ce e întemeiat și condus de evrei. Tot ce acest popor a făcut pentru alții, adecă în primul rând cultura dată de reprezentanții lui altora, au fost mijloace de desorientare și corupere morală, au fost vetre pururea arzând de focul destrămării sociale.

Și când vorbim despre îmbunătățirea și ridicarea la o treaptă cât mai înaltă culturală a poporului nostru de pretutindeni, chiar dela început să ne ridicăm cu toți glasul și să cerem tuturor: *grăjiți să nu ajungă evrei în presă; grăjiți, să nu se scrie, nici măcar să nu se tipărească evreii gazete și reviste, cărți și muzică, grăjiți să nu ne facă ei teatre și localuri de petrecere, păziți-vă de localurile și societatea lor, căci sânt venin, cari narcotizează și adorm, fără să te mai*

trezești. — Și să grijim mai mult decât de orice să nu ajungă în școală. Această instituție o vrem pe viitor exclusiv a noastră, ca în zburciunile ce vor urma, să ne fie razim puternic de apărare și înaintare.

Și acum, precum vedem toate acestea în loc să ne lămurească, mai mult ne abat; ba unele chiar ne întuneacă chipul clar ce am dori să l' avem înaintea ochilor despre cultura poporului. Ne rămâne să ne adresăm nu instituțiilor și așezămintelor, ci unui fapt de o valoare necontestată până azi de nimeni. — Câți sânt cei ce știu ceti și scrie, câți sânt *analfabeții? Iată criteriul*, semnul după care putem cunoaște gradul de cultură al unui popor. — Nu voi aduce date statistice, e de prisos. În această privință, durere, ne cunoaștem prea bine și fără date statistice. Știi ceti și scrie? — Nu știu, va fi răspunsul la majoritatea poporului nostru. — În privința aceasta sântem unul dintre popoarele din urmă ale Europei: *numărul analfabeților la noi e mai mare ca al știutorilor de carte; și ce e și mai dureros, așa e în toate provinciile locuite de Români.*

Iată un fapt, care atunci când e vorba de învățământ și de organizarea lui pe toată linia, va trebui să ne lămurească tot mai mult ca un fir gros tras cu litere de foc îmbărbătați: *Analfabetismul și combaterea lui la Români.* — Iar când vorbim de analfabetism, îi putem lărgi puținul noțiunea, cum de fapt în viața practică așa și e. Căci analfabet e nu numai cel ce nu știe ceti și scrie, ci și acela care pus în slujba unei instituții nu-și poate îndeplini datoria, căci nu se pricepe. Avem analfabeți nu numai în materia de ceti și scrie, ci sânt analfabeți în orice fel de materie. — Și când zicem combaterea analfabetismului înțelegem combaterea lui nu numai într'o anumită materie, ci combaterea lui pe toată linia. — Iar instituția cea mai chemată să combată analfabetismul, e școala și slujtorii etc. învățătorii și profesorii noștri.

S. Oprean.

Din București

Omul vândut dușmanilor, fostul director general al poștelor, Verzea, prins și condamnat la moarte își va primi zilele acestea pedeapsa: glonțul.

Toți trădătorii și oamenii vânduți vrăjmașilor, vor fi pedepsiți potrivit gravității păcatelor lor. — Se fac zilnic arestări senzaționale, asupra cărorora vom reveni la timpul său.

Generalul francez D'Espéret a fost zilele trecute în București, unde a luat contact cu factorii de guvernare.

